

ŽAREK UPANJA

2.700 prosilcev — S komisija na obisku v mračnih izbah

V prostorih solidarnostnega stanovanjskega sklada ob Topniški cesti že nekaj mesecev življenje ne zamre niti za hip. Dopoldne uslužbenci, ki so kar izgubljeni sredi prošnji, pregledujejo te vloge in odgovarjajo na številne telefonske klice ljudi, ki jih zanima njihova usoda. Nekaj po 14. uri prihajajo tja člani komisij, ki se potem s podatki prosilcev in zemljevidi v rokah razkropijo po Ljubljani. Pred njimi je morda najpomembnejša naloga, saj morajo oceniti stanovanja in pri tem seveda ne smejo pozabiti na objektivnost. Komisije se vračajo šele proti večeru in takrat se konča delovni dan zaposlenih pri solidarnostnem skladu. Dan je za njih dolg 12 ur ali pa še več. Vendar se ne pritožujejo, saj vedo da delajo za ljudi, ki živijo v obupnih stanovanjskih razmerah. Za ljudi, ki jim bo vsak dan v novem stanovanju pomenil pravo življenje. Za ljudi, pred katerimi je zima — zima, ki v mrazih, vlažnih kamrah počasi, a vztrajno načenja zdravje otrok, mater, očetov...

Na solidarnostni sklad sem prišel nekaj po 13. uri, vendar pa je bilo vdušje takrat tako živahno, kot bi prišel sredi dopoldneva. V pisarno je stopil zdaj ta, zdaj oni, jaz pa sem se najbolj razve-

sklada upošteva pri dodeljevanju stanovanj delavce, katerih poprečni dohodki v lanskem letu niso presegli 900 din. Za mlade družine ta omejitev ne velja, pogoj pa je, da varčujejo pri poslovanju, delovna organizacija pa mora za njih jamčiti, da jim bo po petih letih pomagala preskrbeti stanovanje. Problem teh mladih družin je prav gotovo bolj pereč kot se zdi na prvi pogled, saj so družine prisiljene živeti ločeno ali pa se z visoko podnajemnino le težko prebijajo skozi življenje. Pravilniki podjetij o dodeljevanju stanovanj pa jim niso naklonjeni, saj zahtevajo, da si nekaj let v podjetju, predno sploh lahko vložijo prošnjo za stanovanje.

Pri tistih, katerih osebni dohodki niso presegli 900 din, ni omejitev, saj se lahko na natečaj prijavijo tudi upokojevalci, upravičenci socialne podpore in drugi.

Prvi natečaj

Na podlagi ustreznega političnega dogovora v Ljubljani ter začasnega pravilnika, je sklad že poleti razpisal prvi natečaj za pridobitev najemnih stanovanj. Preko organizacij združenega dela, ki so potrjevale najpomembnejše podatke o višini osebnih dohodkov in o razmerah, v katerih živijo prosilci, so dobili okrog 2.700 pro-

meznikov. Večina obiskov je v teh dneh že opravljena, prav vsi obiskovalci pa so potrdili upravičenost odločitve, da se člani sklada neposredno seznanijo s položajem ljudi, ki prosijo za stanovanje. Šele tako so podatki, ki jih sestavljajo rezultati pregleda stanovanj in pomenkov ter uradni podatki, prava slika stanovanjskega in socialnega stanja družin, ki jim je edina možnost za stanovanje pomoč družbe preko solidarnostnega sklada.

Precej vlog letos ne bo moč rešiti zaradi določil internega pravilnika o najvišjem poprečnem osebnem dohodku v preteklem letu. Vendar pa so podrobno proučili tudi stanovanjsko situacijo tistih, ki ta cenzus presegajo, saj bodo določila zaradi dviga življenjskih stroškov morali spremeniti. Tako bodo o teh prosilcih razpravljali v okviru občinskih stanovanjskih skupnosti, v katere bo prešel solidarnostni stanovanjski sklad v začetku leta 1975. Seveda bo za marsikoga precejšnje razočaranje, ker zaradi osebnega dohodka, ki presega 900 dinarjev na družinskega člana, ne bo prišel letos do stanovanja, vendar se je določitev te meje pokazala kot upravičena, saj je še vedno prek 1000 takih, ki imajo nižje dohodke na člana. Razveseljivo pa je, da bo s sredstvi, zbranimi v lanskem in tem letu moč rešiti skoraj

Ce ne plačajo, jih čaka cesta.

Zato ne smemo pozabiti, da kljub hitri gradnji mesta, kljub pravi eksploziji lepih stolpnic in blokov ter novih stanovanjskih naselij, živijo tudi ljudje, ki so brez vsega in jim mora družba zagotoviti pomoč in jim poiskati stanovanje.

Tako bo v novi soseski BS 3 Stožice čez 200 stanovanj prve faze izgradnje v prihodnjem letu namenjenih solidarnostnemu skladu, že letos pa bo sklad zagotovil prek 300 stanovanj v novem Štepanjskem naselju v Mostah. V organih sklada ugotavljajo, da ima Bežigrad nasploh odlične pogoje za razvoj stanovanjske gradnje in zato pričakujejo, da bo lahko še precej ljudi, ki sedaj živijo v neprimernih bivalnih prostorih za Bežigradom dobilo svoje pravo mesto pod soncem v naši občini. Poleg soseske v Stožicah so za to možnosti še na Črnučah in drugod.

Komisije bodo kmalu končale z obiski in potem bodo izdelali predlog prioritete liste, ki jo bo obravnavala še občinska skupščina. O razdelitvi stanovanj pa bo odločala skupščina solidarnostnega stanovanjskega sklada, ki bo konec septembra.

Za mnoge bo torej že čez mesec dni rešen glavni življenjski problem. Pravzaprav si le težko predstavljamo, v kakšnih razmerah živijo da-



Član komisije pred vrati stanovanja, ki meri 2 m krat 2,15 m

»Tu smo!« V zadnjem delu hiše, ki se podira, živi v majhni sobi mati samohranilka. Sin je star dve leti, bolehen, saj živi v kmečki hiši, ki je brez vsake izolacije sten in tal. Ivanka pripoveduje, da je podnajemnica. Kopalnice ni, niti kuhinje, tudi stranišča ne uporablja sama. Lastniki namestijo hišo prodati. Kam bo šla? Kaj bo, ko pride zima? Osebni dohodek na družinskega člana komajda presega 700 dinarjev...

Člana komisije sprašujeta, ocenjujeta. Odsli smo. Iz stare bajte, ki razpada, saj nihče več ne skrbi zanjo. Ivanka nas je spremljala do vrat. Člana komisije ostajata hladna, vajena takih prizorov, nemih prošnji, ki zro iz oči matere samohranilke. Matere, ki pozna le nesrečo. Hudo mi je. Upam, da se ji bo največja želja izpolnila.

Precej dela nas čaka, zato hitimo naprej. Se eno družino moramo obiskati v Starih Črnučah. Tudi Janko je podnajemnik, z ženo in dvema otrokoma živi v stanovanju, ki je prej služilo kot drvarnica ali klet. Mnenje socialne delavke: »Družina živi v stanovanjskih prilikah, ki so neustrezne za normalen duševni in telesni razvoj družine, posebno otrok, ki sta neprestano bolna — boleha za angino, bronhitis, ostajata pa tudi v telesni višini in teži...« Ko smo si ogledovali stanovanje, sta se otroka z velikimi očmi — sredi suhega obraza so oči še večje — plašno stiskala na posteljici. Oba še majhna, pa vendar se tako težko prebijata skozi življenje...

Patronažna sestra je k temu dodala: »Soba, v kateri živi, je absolutno zdravju škodljiva. V tej luknji nimata niti zraka, kaj šele prostora za normalen razvoj otroka.«

In vendar živita. Sobica, ki je marsikdo ne bi maral niti za shrambo, za kabinet, je za nekoga dom. Je za nekoga prostor, kjer živi.

Mala vas

Avto se je ustavil ob hiši, ki ni skrivala, da je stara že 100 let. V skromni izbi, veliki komaj 9 kvadratnih metrov, prebiva Nedeljko z družino. Sin je star 5 let, hčerka 5 mesecev. Punčka veselo brblja v očetovem naročju, fant se skriva. Prostor služi za kuhinjo in spalnico, kopalnice nimajo, stranišče pa uporabljajo še drugi prebivalci te bajte — hiša jo le težko imenujemo. Le 600 dinarjev je prišlo lani poprečno na osebo in zato je razumljivo, da se težko preživljajo. Kaj bo? Neizrečeno vprašanje, ki pa greni življenje simpatični družini. Stanovanje, v katerem živijo, je več kot skromno. Pa se niti ne pritožujejo preveč. Skrbijo jih to, da nimajo najemne pogodbe in da se lahko nekake dne za njih zaprejo tudi vrata te sobice...

Mala vas, še ena kmečka hiša, še ena usoda. Morda

Stare Črnuče

Razdrapana kmečka bajta s široko odprtimi vrati. Hodnik je temen, tla vlažna. Na vratih vseh sob so ključavnice. Pokličemo. Nekje zadaj se zasliši ženski glas:



Ni prostora za mizo in stole. Zato sta med razgovorom mati samohranilka in članica komisije sedli kar na kavč.

selil šefa splošne službe solidarnostnega stanovanjskega sklada, ki mi je dal veliko podatkov o delu sklada.

Od leta 1965 naprej je bila gradnja stanovanj za prodajo na trgu prevladujoča. Res, da je večina zaposlenih došla v stanovanjske kredite pri delovnih organizacijah in bankah, vendar pa je na žalost tudi res, da je množica ljudi brez stanovanj vse večja. Ta podatek je toliko bolj zaskrbljujoč, če ga dopolnimo z dejstvom, da je med temi ljudmi večina takih, ki v perspektivi nimajo možnosti, da bi brez pomoči sami prišli do stanovanja. Zato so imeli takrat, ko so se odločili za namenško združevanje sredstev za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu v mislih predvsem to kategorijo ljudi: mlade družine in delavce z nizkimi dohodki.

Letošnja razdelitev ljubljanskega stanovanjskega

šenj. Na solidarnostnem skladu so ugotovili, da je bila pomoč delovnih organizacij pri vlaganju prošnji zelo različna. Nekatere delovne organizacije — med temi velja omeniti Elmo, Gostinsko podjetje Črnuče, Zale — so svojim delavcem res veliko pomagale, večina delovnih organizacij, pa se ni preveč potrudila pri sestavljanju vloge, saj so morali na skladu še celo poletje iskati dopolnitve vloge.

Pohvaliti pa velja zasebne proizvajalce, ki so se zelo zanimali za svoje delavce, ki imajo tudi pravico do stanovanja iz solidarnostnega sklada.

Po podrobnejši proučitvi vloge je v organih sklada kmalu dozorel sklep, da je treba večino prosilcev obiskati na domu in tako hitreje dopolniti manjkajoče podatke ter zagotoviti enotne kriterije za ocenjevanje stanovanjskih razmer posa-

vse stanovanjske probleme iz te kategorije.

Nujna pomoč

Dejavnost solidarnostnega sklada je že takoj pokazala, da je zagotavljanje družbene pomoči na tem področju več kot nujno. Premnogi občani so leta in leta životali v neprimernih prostorih, ki jim uničujejo zdravje in s tem uničujejo tudi človeka, ki je družbi več kot potreben. V naši občini je mnogo upokojevalcev, ki jim vse življenje ni uspelo rešiti osnovnega stanovanjskega problema in so se na stara leta znašli sami in zapuščeni v neprimernih prostorih — največkrat v vlažnih, temnih kletih sobicah. Mnogo je tudi mladih družin, ki živijo sicer v lepih, skrbno urejenih podnajemniških sobah, vendar plačujejo zelo visoke najemnine. Izbire pa nimajo.